

ವಚನಕಾರರ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು.

ತಿಮ್ಮೇಗೌಡ ಬಿ. ಪಿ.¹

ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ
ಎಸ್.ಜೆ.ಬಿ.ಸಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ.ಜಿ.ಎಸ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ನಗರ
ಕೆಂಗೆರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಸುಮಾ ಆರ್.²

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಎಸ್.ಜೆ.ಬಿ.ಸಿ.ಎಂ.ಎಸ್. ಕನ್ನಡ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ
ಬಿ.ಜಿ.ಎಸ್ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ ನಗರ
ಕೆಂಗೆರಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

Article Link: <https://aksharasurya.com/2023/11/thimegowda-b-p-suma-r/>

ABSTRACT:

12 ನೇ ಶತಮಾನವು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷ, ಮೇಲು ಕೀಳೆಂಬ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದವರು ಶಿವಶರಣರು. ಇವರು ವೀರಶೈವ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೇ ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದರು. ಮಾನವನ ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಹಣಕಾಸು ಕೂಡ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು ಅದು ಸಮಾಜದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ವಿವಿಧವಯ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ವರಮಾನಕ್ಕೂ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಂತಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡವರು ಶಿವಶರಣರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವಿದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಭಕ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಮಾರ್ಷಲ್, ಹೇಗೆಲ್, ಕೇನ್ಸ್, ಗಾಂಧೀಜಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಮರ್ತ್ಯಸೇನ್ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ತಂದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು 800 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ನಮ್ಮ ಶಿವಶರಣರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವರು.

KEY WORDS:

ಕೋನ, ಇಳೆ, ಧನ, ಹುಸಿ, ಕೇಡು, ತನುಮನ , ಚೋರ, ಕಡವರ, ದ್ರವ್ಯ.

ವಚನಕಾರರು ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಆಲೋಚನ ಪರಿಧಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿತ್ತು. ಕಾಯಕ, ದಾಸೋಹ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆ, ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆ ವಿರೋಧ, ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆಯುವುದು, ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧತೆ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಅಂಶಗಳಿಂದ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಕನಸು ಹೊತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅದರ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಹಾರ ಎಂಬುದು ಮನುಷ್ಯ ಸಮಾಜದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವೂ ಹೌದು. ವ್ಯವಹಾರ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಶರಣರ ವಚನಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ವಚನಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ವಚನಕಾರರಿಗಿದ್ದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾಯಕ ತತ್ವ: ಶರಣರಲ್ಲಿ ಕಾಯಕ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ನಡೆಯಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯ. ಭಾವ ಶುದ್ಧತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಕಾಯಕ, ಶಿವ ಭಾವದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಕಾಯಕ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಕಾಯಕ, ಹೀಗೆ ಹಲವು ಕೋನಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಮಾಣಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸತ್ಯದ ಕಾಯಕ, ಶುದ್ಧತೆಯ ಕಾಯಕವು ಆಗಿರಬೇಕು. ಅದು ದೇವ ಪೂಜೆಯೇ ಆಗಿರಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ ಎಂದರು.

ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದರೆ,

ಗುರುದರುಶನವಾದರೂ ಮರೆಯಬೇಕು

ಲಿಂಗಪೂಜೆಯರಡು ಮರೆಯಬೇಕು

ಜಂಗಮ ಮುಂದಿದ್ದರೂ ಹಂಗು ಹರಿಯಬೇಕು

ಎಂಬ ವಚನಕಾರರ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ಮಹತ್ವ ಅಡಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಚಿಂತನೆ: ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಸಂಪತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಸಂಪಾದನೆಯು ಇಲ್ಲ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದನೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ವಚನಕಾರರಿಗಿತ್ತು ಬದುಕು ನಡೆಸಲು ಕಾಯಕದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ವಚನಕಾರರ ನಿಲುವು ಆಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕೊಡುವವನು ದೇವನೇ ಆಗಿರುವಾಗ ನನ್ನದು ಎನ್ನುವುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ವಚನಕಾರರದಾಗಿತ್ತು.

ಇಳಿ ನಿಮ್ಮದಾನ, ಬೆಳಿ ನಿಮ್ಮದಾನ
 ಸುಳಿದು ಬೀಸುವ ವಾಯು ನಿಮ್ಮದಾನ
 ಎತ್ತು ನಿಮ್ಮದಾನ, ಬಿತ್ತು ನಿಮ್ಮದಾನ
 ಸುತ್ತಿ ಹರಿವ ಸಾಗರವೆಲ್ಲ ನಿಮ್ಮದಾನ

ಎಂದು ಎಲ್ಲವೂ ದೇವನ ದಾನವೇ ಆಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮದು ಎಂಬುದು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಶಿವಾರ್ಪಿತ. “ಅಂದಂಥಿಗೆ ಬಂದ ಧನವನಂಗೆ ವೆಚ್ಚವ ಮಾಡಿ” ಎಂದು “ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು” ಹೇಳುತ್ತಾನೆ ಅಂದರೆ ಧನಸಂಗ್ರಹ ಸಲ್ಲದು ಎಂಬುದು ವಚನಕಾರರ ಧ್ಯೇಯ. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಕೃಷಿಯಲ್ಲಾಗಲಿ, ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ ಸುಳ್ಳು ಹಾಗೂ ಮೋಸಗಳು ಸಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಭೋಧಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ವಚನಕಾರ “ಮೆರೆ ಮಿಂಡಯ್ಯ” ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಅಸಿಯಾಗಲಿ, ಕೃಷಿಯಾಗಲಿ,
 ವಾಚಕ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಸಿಯಾಗಲಿ,
 ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಹುಸಿ ಇಲ್ಲದಿರಬೇಕು
 ಅದು ಅಸಮಾಕ್ಷ ಬರವು, ಪಶುಪತಿಯ ಇರವು.

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಪರಶಿವನಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇದ್ದರೆ ಆ ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಬಯಕೆಗಳು ಇಷ್ಟಗಳು ಮಿತಿ ಇಲ್ಲದವುಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಬೇಕು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವ ಈ ಮಾನವನದು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ “ಅಂಬಿಗರ ಚೌಡಯ್ಯ” ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಬಡವರಿಗೆ ಉಂಬುವ ಚಿಂತೆ
 ಉಣಲಾದರೆ ಉಡುವ ಚಿಂತೆ
 ಉಡಲಾದರೆ ಇಡುವ ಚಿಂತೆ
 ಇಡಲಾದರೆ ಹೆಂಡಿರ ಚಿಂತೆ
 ಹೆಂಡಿರಾದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆ
 ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಬದುಕಿನ ಚಿಂತೆ
 ಬದುಕಾದರೆ ಕೇಡಿನ ಚಿಂತೆ
 ಕೇಡಾದರೆ ಮರಣದ ಚಿಂತೆ

ಹೀಗೆ ಒಂದರ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು, ಬಯಕೆ ತೀರಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಯಕೆ, ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾನವನ ಬದುಕು ಮುಗಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ

ಬದುಕು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದವನು ಎಂದು ಸುಖವನ್ನು ಕಾಣಲಾರ. ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುವವನು ಆನಂದವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ವಚನಕಾರರ ಕಿವಿಮಾತು ಆಗಿದೆ.

ಧರಣಿಯ ಮೇಲೊಂದು ಹಿರಿದಪ್ಪ ಅಂಗಡಿಯನಿಕ್ಕಿ
ಹರದ ಕುಳ್ಳಿರ್ಧ ನಮ್ಮ ಮಹಾದೇವ ಸೆಟ್ಟಿ

...

ಕಾಣಿಯ ಸೋಲ ಅರ್ಧಗಾಣಿಯಗಲ್ಲ
ಜಾಣ ನೋಡಲ್ವಾ, ನಮ್ಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ

ಎಂಬ ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಒಡೆಯನಾದ ಮಹಾದೇವ ಸೆಟ್ಟಿ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿ ಅವನು ಅರ್ಧ ಕಾಣಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಕಾರ್ಯ ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಕುರಿತಾಗಿ ಶರಣರು ಒಂದಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

1. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನಿಗೂ ಕಾಯಕದ ಅವಕಾಶ.
2. ಅರ್ಧ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಅರ್ಧ
3. ಸಂಪತ್ತಿನ ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತ ವಿತರಣೆ
4. ಸಂಪತ್ತಿನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸಲ್ಲದು
5. ದಾನ

ಅರ್ಧ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಕದ ಮಹತ್ವವು ಅಡಗಿದೆ. ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕದಿಂದಲೇ ಹಣದ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅದು ದುರಾಸೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರಬಾರದು ಸಹ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಪೇಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಧನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಲ್ಲದು. ವಚನಕಾರರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರದ ಗುಣಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಎಂಬುದು ಸಹ ದೈವ ಪೂಜೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೋಸ, ವಂಚನೆ, ಅತಿಯಾಸೆ, ದುರಾಸೆ ಸಲ್ಲದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ದಾನಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗಬೇಕು. ಕೂಡಿಡುವ ಗುಣವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಯಾವತ್ತೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಕುರಿತು “ಚನ್ನಬಸವಣ್ಣ” ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ತನುಮನ ಬಳಲದೆ ಉದ್ಧಂಡ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಧನವಗಳಿಸಿ
ಗುರುಲಿಂಗಜಂಗಮಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚಿಸಿ ದಾಸೋಹವ ಮಾಡಿ,
ಭಕ್ತನಾದನೆಂಬವನ ತೋರದಿರಯ್ಯ

ಅದೇಕೆಂದಡೆ,

ಅವ ಪರಧನಚೋರಕ, ಅವ ಪಾಪಿ, ಕೋಪಿ, ಪರಿ ಭ್ರಷ್ಟ.

ತನು ಮನವನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ದುಡಿದು ತಂದ ಧನವಾಗಬೇಕು. ಅಂತಹ ಧನ ದಾನಕ್ಕೂ ದಾಸೋಹಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣದಿಂದ ದಾಸೋಹ ಮಾಡಿ ಭಕ್ತನಾದನೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದು ತಪ್ಪು. ಎಂಬುದು ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವು ದಾನಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕೆ ಹೊರತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳಬಾರದು. ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಯಾವತ್ತೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಧನದ ವ್ಯವಹಾರ ಎಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ದುರಾಸೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಡ್ಡಿ ಎಂಬುದು ಅಕ್ರಮವಾದ ಧನ ಸಂಗ್ರಹವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ದಾನಕ್ಕಾಗಲಿ ದಾಸೋಹಕ್ಕಾಗಲಿ ಬಳಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಬಸವಣ್ಣ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ

“ಒಡವೆ ಭಂಡಾರವ ಕಡವರ ದ್ರವ್ಯವ

ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿ

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹುಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದನಾದಡ

ಅದು ನನ್ನ ಅರ್ಥವಲ್ಲ ಅನರ್ಥವೆಂಬೆ”

“ಹಡದೊಡವೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮೃಡ ಭಕ್ತರಿಗಲ್ಲದೆ

ಕಡ ಬಡ್ಡಿಯೂ ಕೊಡಲಾಗದು”

ಈ ವಚನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಬಡ್ಡಿಯೂ ನಿರರ್ಥಕಥೆ ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ವರ್ಜಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಚನಕಾರರು ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಕಾಯಕ ಆದಾಯ ಈ ಎರಡು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಸೆದು ಕೊಂಡವುಗಳೆ ಆಗಿದೆ ಆದರೆ ಸತ್ಯ ಶುದ್ಧ ಕಾಯಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಕಾಯಕದಿಂದ ಬಂದ ಧನ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಚನಕಾರರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಚನಕಾರರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲ. ಅವುಗಳು ಸಮಾಜದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಬೇಕೆ ಹೊರತು ಆಸ್ತಿಗಳಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ಬಸವರಾಜು ಎಲ್., ಅಲ್ಲಮನ ವಚನಗಳು (1997), ಗೀತಾ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಮೈಸೂರು.
2. ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ ಎಂ., ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ (2009), ಸಪ್ನ ಬುಕ್ ಹೌಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಮಹದೇವಯ್ಯ ಟಿ. ಆರ್. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನ ಸಂಗ್ರಹ (2011), ಬಸವ ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ಬಸವ ಪಥ, ಬಸವ ಜಯಂತಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆ (ಮೇ 2005), ಬಸವ ಸಮಿತಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.